

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2016 оны А/54 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төрийн аудитын байгууллагын үйл ажиллагааны тайлан боловсруулах журам, бүтэц”-ийн дагуу Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2018 оны эхний хагас жилийн үйл ажиллагааг нэгтгэн тайлагнаж байна. Үүнд:

Нэг. Удирдлага, зохион байгуулалтын талаар

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2018 онд төрийн аудитын байгууллагын системийн хэмжээгээр дэвшүүлсэн “Аудитын чанар, үр өгөөжийг дээшлүүлэх” зорилтын хүрээнд үйл ажиллагаагаа төлөвлөн, 2018 оны эхний хагас жилийн төлөвлөгөөт ажлуудыг бүрэн биелүүллээ.

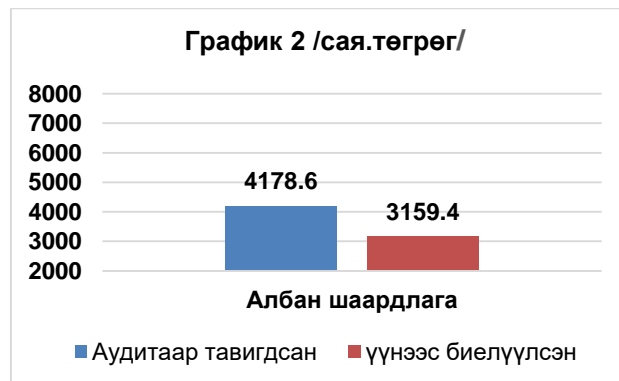
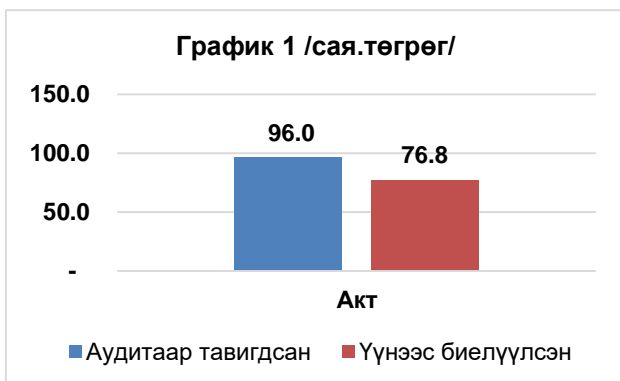
Батлагдсан төсөв, орон тооны хүрээнд 12 ажиллагсадтайгаар үйл ажиллагаа явуулахаас ахлах аудитор Б.Наранчимэг 03 дугаар сарын 20-ны өдрөөр тасалбар болгон өндөр насны тэтгэвэрт гарсан, аудитор Э.Эрдэнэзул Австрали улсад магистрын сургалтад хамрагдахаар 06 дугаар сарын 11-ний өдрөөр тасалбар болгон албан тушаалаас тус тус чөлөөлөгдөн, 2018 оны эхний хагас жилд хуанлийн 126 ажлын өдөр буюу 1512 хүн/өдөр ажиллахаас санхүүгийн аудит болон бусад аудитын ачааллаас шалтгаалан нийт 183 өдөр, 2196 хүн/өдөр ажиллаж 57 өдөр буюу 456 хүн/өдөр илүү ажилласан байна.

2018 оны батлагдсан төсвийн хүрээнд санхүүгийн тайлангийн аудитад туслах 2 гэрээт ажилтныг 3 сарын хугацаатайгаар авч ажиллуулсан бол байгууллагын нягтлан бодох бүртгэл, бичиг хэргийн ажил үүргийг 2018 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн гэрээт ажилтнаар гүйцэтгүүлж байна.

Тайлант хугацаанд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд 314 байгууллагын 2017 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит, Ерөнхий аудиторын баталсан нэгдсэн төлөвлөгөө, хөтөлбөрөөр 2, аймгийн ИТХ-ын захиалгаар 2 зэрэг нийт 4 гүйцэтгэлийн аудит хийж гүйцэтгэлээ.

2018 оны эхний хагас жилд хийгдсэн аудитуудаар нийт 15,571.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс бүртгэл тайлагналтай холбоотой 6,494.5 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 96.0 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, 4,178.6 сая төгрөгийн зөрчил арилгуулах албан шаардлага бичиж, 4,802.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг давтан

гаргахгүй ажиллах зөвлөмж өгөн, биелэлтэд хяналт тавьж ажилласнаар 76.8 сая төгрөгийн акт, 3,159.4 сая төгрөгийн албан шаардлагыг биелүүлээд байна.

2017 оноос шилжин ирсэн акт, албан шаардлагын дүнг нэгтгэн авч үзвэл, тайлант онд нийт 101.3 сая төгрөгийн акт, 4,359.0 сая төгрөгийн албан шаардлагын хэрэгжилтийг ханган, актын биелэлт 84.1 хувьтай, албан шаардлагын биелэлт 81.1 хувьтай тайлагнагдлаа.

График 3

2018 оны эхний хагас жилд хийж гүйцэтгэсэн аудитуудын дүнд үндэслэн арвилан хэмнэх, үр ашиг, үр нөлөөг сайжруулах 73, бүртгэл тайлагналтай холбоотой 195, хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой 204, дотоод хяналтыг сайжруулах 68, бусад чиглэлээр 6 гэх мэтчилэн нийт 546 зөвлөмжийг холбогдох албан тушаалтанд хүргүүлсний 76.2 хувь нь биелэгдсэн дүн мэдээтэй тайлагнагдсан болно.

Холбогдох хууль, тогтоол, шийдвэр, стандартыг ханган ажиллаагүйгээс санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл нь их хэмжээний алдаа, зөрчилтэй илэрхийлэгдэж, “**Хязгаарлалттай болон сөрөг санал дүгнэлт**” авсан 44, жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг хуулийн цаглабарт хугацаанд нь болон санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн сүүлийн хагас жилийн баримт материалыг огт ирүүлээгүй, хүнсний тайланг тухай бүр гаргаагүй, хүнсний материалын зарцуулалтад холбогдох албан тушаалтнуудын зүгээс хяналт хийгдээгүйгээс жилийн эцэст хасах үлдэгдэлтэй тайлагнагдаж “**Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан 1**, аудитын үйл ажиллагаанд хүндрэл

саад учруулан шаардсан баримт, материалыг ирүүлээгүй 1, гүйцэтгэлийн аудитаар их хэмжээний материаллаг алдаа зөрчил илэрсэн 1 зэрэг нийт 47 албан тушаалтанд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28-р зүйлд заасны дагуу хариуцлага тооцуулах албан шаардлагыг холбогдох албан тушаалтанд хүргүүлснээс 46-г нь бүрэн хангасан хариу ирүүлээд байгаа бөгөөд 1 нь хэрэгжих хугацаа болоогүй учир дараагийн улиралд шилжээд байна.

2017 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар худалдан авах ажиллагааг холбогдох хууль, журмын дагуу зохион байгуулалгүйгээр, шууд худалдан авах босго үнээс давсан хөрөнгүүдийг шууд худалдан авах аргаар гүйцэтгэсэн 3 албан тушаалтныг аймгийн Цагдаагийн газрын Эрүүгийн цагдаагийн тасгийн Эдийн засгийн албанд шилжүүлэн, шалгуулж байна.

2018 оны эхний хагас жилд нийт 4,883.3 сая төгрөгийн аудитын үр өгөөжийг бүртгэн, харилцагчид хүлээн зөвшөөрснөөр төсвийн зардлын 1 төгрөгт ногдох үр өгөөж 36,9 төгрөгт хүрлээ.

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь хийж гүйцэтгэсэн аудитын дүн, илрүүлсэн алдаа зөрчил, өгсөн зөвлөмжийг хэрэглэгчдэд нээлттэй, ил тод мэдээлэх зарчмын хүрээнд аудитын тайлангууд, цаг үеийн ажлууд болон байгууллагын танилцуулга, тухайн жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, тайлангуудыг AUDIT.MN цахим хуудсаар, төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалт, холбогдох бусад үзүүлэлтүүдийг хуулийн хугацаанд нь www.shilendans.gov.mn нэгдсэн цахим хуудсаар нийтэд мэдээлж байна.

Аудитын тайланг аймгийн ИТХ-ын бүх гишүүдэд цахимаар, ИТХ-ын дарга, Засаг дарга, Засаг даргын орлогч, ЗДТГ-ын дарга нар болон аудит хийгдсэн байгууллагуудад хэвлэн хүргүүлж байна.

Аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн “2017 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлангийн дүн”-г аймгийн ИТХ-ын нэгдсэн хуралдаанд оруулан танилцуулав.

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газраас холбогдох хууль¹, журмын² дагуу төрийн өмчийн 1, орон нутгийн өмчийн 10 аж ахуйн нэгж болон 3 МСҮТ, 12 сумын ЗДТГ, боловсролын 67 байгууллага зэрэг нийт 93 байгууллагын 2017 оны төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд аудит хийлгэхээр хараат бус аудитын 5 компанитай гурвалсан гэрээ байгуулж, хэрэгжүүлэн ажилласан болно.

Хоёр. Санхүүгийн тайлангийн аудитын талаар

¹ МУ-ын Төрийн аудитын тухай хуулийн 18.5 дахь заалт

² МУ-ын Ерөнхий аудиторын 2009 оны 108 тоот тушаалаар батлагдсан “Гэрээгээр аудит хийлгэх журам”

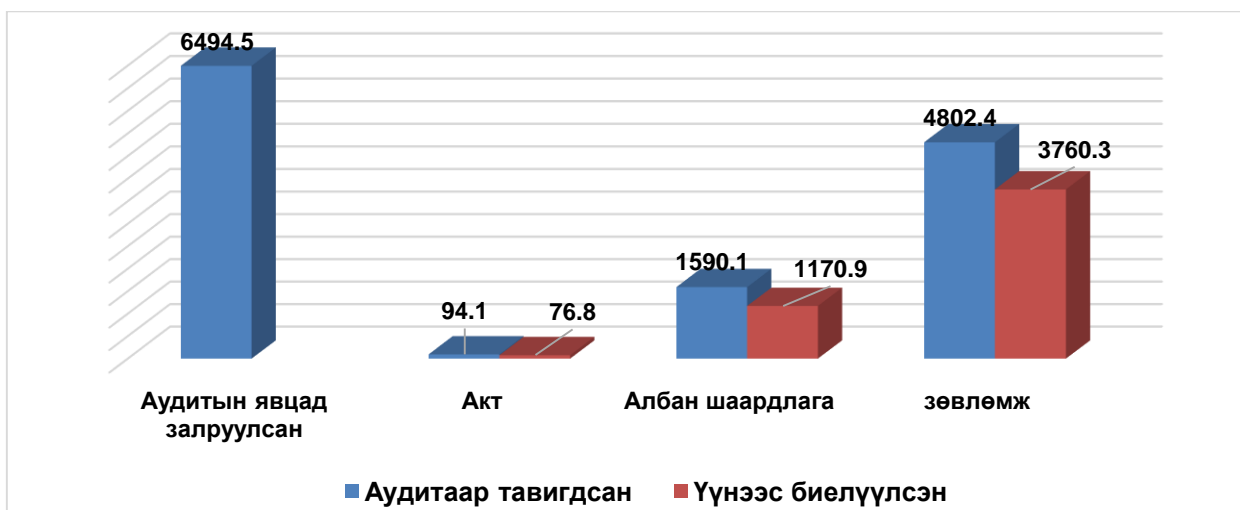
Санхүүгийн тайлангийн аудитад нийт 314 байгууллага, аж ахуйн нэгжийн 2017 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг хамруулахаар төлөвлөснөөс өөрийн аудиторуудаар 221, хараат бус аудитын 5 компаниар 93 байгууллага, аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгүүллээ.

Аудитад хамрагдсан 314 байгууллагын 8-д нь Ерөнхий аудиторын тушаалаар итгэл үзүүлж, 74 санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулан, 232 санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт гаргасан байна.

Нийт дүгнэлт гаргасан байгууллагын 184-д нь “Зөрчилгүй”, 45-д нь “Хязгаарлалттай”, 2-д нь “Сөрөг” санал-дүгнэлт өгсөн бол 1 байгууллагын санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд “Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан” болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 12,981.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлснээс 6,494.5 сая төгрөгийн алдааг аудитын явцад залруулан, 94.1 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, 1,590.1 сая төгрөгийн зөрчил арилгуулах албан шаардлага өгч, 4,802.4 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, цаашид давтан гаргахгүй байх зөвлөмж хүргүүллээ.

График-4 /сая.төг/

Актын биелэлт: Өмнөх оны үлдэгдлээс 17.4 сая төгрөг, тайлант хугацаанд тогтоогдсон актаас 76.8 сая төгрөгийг төлүүлснээр актын биелэлт 84.5 хувьтай тайлагнагдсан бөгөөд 17.3 сая төгрөгийн актын төлбөр дараа улиралд шилжээд байна.

Албан шаардлагын биелэлт: Тайлант хугацаанд санхүүгийн аудитаар нийт 1,590.1 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага өгсөн бөгөөд өмнөх оны албан шаардлагын үлдэгдлээс 103.8 сая төгрөгийн, тайлант хугацааны 1,170.9 сая төгрөгийн албан шаардлагын биелэлтийг хангуулснаар нийт дүнгээр 75.3 хувийн

биелэлттэй тайлагнагдаж, 419.2 сая төгрөгийн албан шаардлага дараа улиралд шилжээд байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Төрийн аудитын тухай хуулийн 28-р зүйлийн дагуу 45 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага өгч хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажиллалаа.

Зөвлөмжийн хэрэгжилт: Аудитаар арвилан хэмнэлт, үр ашиг, үр нөлөөг сайжруулах 67, бүртгэл тайлагналтай холбоотой 190, хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой 188, дотоод хяналтыг сайжруулах 62, бусад 4 зэрэг нийт 511 зөвлөмж өгснөөс 400 зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн тухай хариу ирүүлсэн бөгөөд зөвлөмжийн хэрэгжилт 78.3 хувьтай байна.

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газраас хийж гүйцэтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар худалдан авах ажиллагааг хуулийн дагуу зохион байгуулаагүй 3 албан тушаалтныг шалгуулахаар хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 3770.7 сая төгрөгийн санхүүгийн үр өгөөж тооцож, харилцагчаар хүлээн зөвшөөрүүлсэн ба өөрийн аудиторуудын хийж, гүйцэтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын бүх үе шатны ажлыг СТАУС программаар гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад 11 хүн 884 хүн өдөр, 53.1 сая төгрөг зарцуулж, ажлын цар хүрээ ачааллаас шалтгаалан 564 цаг илүү ажиллалаа.

2.1 Аймгийн ТЕЗ-ийн 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3, 18 дугаар зүйлийн 18.2, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.4-т заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн ТЕЗ-ийн 2017 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд санхүүгийн тайлангийн аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газраас сумдын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 17 санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, аймаг, сумдын ерөнхий орлогын болон зардлын дансдын 39 санхүүгийн тайлан, орон нутгийн төсвийн байгууллагын 46, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн 127 байгууллага, төсөл сангийн 18, орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газрын 13 байгууллагын зэрэг нийт 260 санхүүгийн тайланд аудит хийж, үүнээс 74 санхүүгийн тайланг аудитын түүвэрт хамруулан, нийт 186 санхүүгийн тайланд бие даасан дүгнэлт гаргасан байна.

Сэлэнгэ аймгийн ТЕЗ-ийн 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар 3,160.9 сая төгрөгийн материаллаг,

6,714.9 сая төгрөгийн материаллаг бус зэрэг нийт 9,875.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 4,923.9 сая төгрөгийн алдааг аудитын явцад залруулж, 50.7 сая төгрөгийн зөрчлийг холбогдох байгууллага, хувь хүмүүсээр төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоон, 1,040.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд албан шаардлага, 3,860.9 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд зөрчлийг арилгуулах, цаашид давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өгөв.

Аудитын явцад хийсэн горим, сорилын үр дүнд санхүүгийн тайлангийн батламж мэдэгдлүүдтэй зөрчилдсөн материаллаг хэмжээний алдаа, зөрчилтэй асуудлууд илэрсэн тул Аудитын Олон улсын стандарт 705, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2014 оны 203 дугаар тушаалаар баталсан “Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам”-ын 2.20.2-т заасны дагуу Сэлэнгэ аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2017 оны жилийн эцсийн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд “**Хязгаарлалттай**” санал дүгнэлт өглөө.

Сэлэнгэ аймгийн 2017 оны төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тусгасан **77,044.7** сая төгрөгийн орлого, **76,839.4** сая төгрөгийн зарлагын гүйцэтгэлийг аудитаар баталгаажууллаа.

2.2 Аймаг, сумын орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан.

Орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 4,425.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 2,264.3 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 7.8 сая төгрөгийн зөрчилд нөхөн төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоон, 542.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг арилгах албан шаардлага, 1,611.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг цаашид давтан гаргахгүй байх зөвлөмжийг холбогдох албан тушаалтнуудад хүргүүлэв.

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2017 оны А/134 дугаар тушаалаар 5 сумын ЗДТГ-ын 2017 оны санхүүгийн тайланд итгэл үзүүлж, “Зөрчилгүй” санал-дүгнэлт өгөгдсөн бол 12 сумын ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд гурвалсан гэрээний дагуу “Мэдээлэл аудит” ХХК-ийн Сэлэнгэ салбар, “Далайван аудит” ХХК-ийн Дархан салбар, “Дундманхайдай аудит” ХХК, “ЦЭСБ аудит” зэрэг ХХК-иуд, 17 сумдын ТЕЗ-ийн санхүүгийн тайлан, 34 төсвийн шууд захирагчийн, аймаг, сумдын орон нутгийн ерөнхий орлогын 18, зардлын 21 дансдын зэрэг 90 санхүүгийн тайланд Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар аудит хийж, 46 дүгнэлт гаргав. Үүнээс аймаг, сумдын орон нутгийн ерөнхий орлогын 18, зардлын 21 дансдын санхүүгийн тайлан, сумдын ИТХ-ын 17 санхүүгийн тайлан зэрэг 56 санхүүгийн тайланг аудитын түүвэрт хамруулан дүнг аймаг, сумдын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн аудитын дүгнэлтэд нэгтгэсэн болно.

Төсвийн шууд захирагч нарын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитад нийт 29 байгууллагыг хамруулж, 24 байгууллагын санхүүгийн тайланд

“Зөрчилгүй” санал дүгнэлт, 5 байгууллагын санхүүгийн тайланд **“Хязгаарлалттай”** санал дүгнэлт өгсөн байна.

Сумдын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нарын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар 12 сумын нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд **“Зөрчилгүй”** санал дүгнэлт, Хүдэр, Хушаат, Орхонтуул, Шаамар, Ерөө сумдын нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд **“Хязгаарлалттай”** санал дүгнэлт өглөө.

2.3 Улсын төсвөөс олгох тусгай зориулалтын шилжүүлгээр санхүүжих төсвийн байгууллагуудын 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан

Сэлэнгэ аймгийн ТЕЗ-ийн санхүүгийн тайланд улсын төсвийн тусгай зориулалтын шилжүүлгээр санхүүждэг ерөнхий боловсролын сургууль 33, хүүхдийн цэцэрлэг 34, соёлын төв 19, дуу бүжгийн чуулга 2, номын сан 2, орон нутгийн музей 1, биеийн тамир спорт хороо 6, хүүхдийн байгууллага 2, ГХБХБГ 1, ЭМТ 20, өрхийн ЭМТ 7 зэрэг нийт 127 байгууллагын санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэн байна.

Улсын төсвийн тусгай зориулалтын шилжүүлгээр санхүүжих төсвийн байгууллагын санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 2,738.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 1,408.0 сая төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулга хийлгэж, 39.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд нөхөн төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоон, 54.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг арилгах албан шаардлага, 1,236.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг цаашид давтан гаргахгүй байх зөвлөмжийг холбогдох албан тушаалтнуудад хүргүүллээ.

Тусгай шилжүүлгийн 67 байгууллагын санхүүгийн тайланд гурвалсан гэрээний дагуу “Мэдээлэл аудит” ХХК-ийн Сэлэнгэ салбар, “Далайван аудит” ХХК-ийн Дархан салбар, “Дундманхайдай аудит” ХХК, “ЦЭСБ аудит” зэрэг ХХК-иуд, 60 байгууллагын санхүүгийн тайланд Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар аудит хийлээ. Үүнээс 103 байгууллагын санхүүгийн тайланд **“Зөрчилгүй”**, 23 байгууллагын санхүүгийн тайланд **“Хязгаарлалттай”** санал дүгнэлт тус тус өгөгдөж, 1 байгууллагын санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан байна.

2.4 Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн 2017 оны санхүүгийн тайлан

Сэлэнгэ аймгийн ТЕЗ-ийн 2017 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нийт 13 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланг нэгтгэсэн байна.

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8, Төрийн аудитын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.5 дахь заалтын дагуу гурвалсан гэрээгээр “Мэдээлэл аудит” ХХК-ийн Сэлэнгэ салбар, “Далайван аудит” ХХК-ийн Дархан салбар, “Дундманхайдай аудит” ХХК, “ЦЭСБ аудит” зэрэг хувийн аудитын компаниудаар

орон нутгийн өмчит 11 аж ахуйн нэгжийн 2017 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд аудит хийлгүүлж, ТЕЗ-ийн санхүүгийн тайланд нэгтгүүлэв.

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь “Сэлэнгэ баялаг ирээдүй”, “Мандал хишиг хайрхан”, “Хүдэр тохижилт” зэрэг 3 ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд аудит хийж, ТЕЗ-ийн тайланд нэгтгүүлэв.

Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар 1,440.0 сая төгрөгийн материаллаг бус, 1,156.3 сая төгрөгийн материаллаг зэрэг нийт 2,596.3 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн байна. Үүнээс аудитын явцад 1,177.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж, 3.6 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоон, 438.2 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага, 976.8 сая төгрөгийн зөрчилд аудитын зөвлөмж өгөгдсөн байна.

Аудитаар өгөгдсөн акт, албан шаардлага, зөвлөмжүүдийг холбогдох аж ахуйн нэгжийн удирдлагууд хүлээн зөвшөөрсөн бөгөөд 2 аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланд “**Зөрчилгүй**”, 9 аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланд “**Хязгаарлалттай**”, 2 аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланд “**Сөрөг**” санал дүгнэлт тус тус өглөө.

2.5 Улсын төсвийн байгууллагуудын 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан

Улсын төсвийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 3,105.3 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс аудитын явцад 1,570.6 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 43.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчилд нөхөн төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоон, 549.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг арилгах албан шаардлага, 941.5 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг цаашид давтан гаргахгүй байх зөвлөмжийг холбогдох албан тушаалтнуудад хүргүүлэв.

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2017 оны А/134 дугаар тушаалаар 3 байгууллагын 2017 оны санхүүгийн тайланд итгэл үзүүлж, “Зөрчилгүй” санал-дүгнэлт өгөгдсөн бол гурвалсан гэрээний дагуу 3 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Мэдээлэл аудит” ХХК-ийн Сэлэнгэ салбар, “Пийк Ом аудит” ХХК, “Дундманхайдай аудит” ХХК, 38 байгууллагын санхүүгийн тайланд Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар аудит хийлээ.

Үүнээс 42 байгууллагын санхүүгийн тайланд “**Зөрчилгүй**”, 2 байгууллагын санхүүгийн тайланд “**Хязгаарлалттай**” санал дүгнэлт тус тус өгсөн болно.

2.6 Төрийн өмчит аж ахуйн нэгжийн 2017 оны санхүүгийн тайлан

Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8, Төрийн аудитын тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.5 дахь заалтын дагуу гурвалсан гэрээгээр “Мэдээлэл аудит” ХХК-ийн Сэлэнгэ салбар “Сэлэнгэ АЗЗА” ТӨХК-ийн санхүүгийн тайланд аудит хийж гүйцэтгэв.

“Сэлэнгэ АЗЗА” ТӨХК-д хийсэн аудитаар 547.0 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч 535.1 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 10.9 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг цаашид давтан гаргахгүй байх зөвлөмжийг хүргүүлэн, “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт өглөө.

Гурав. Гүйцэтгэлийн аудитын талаар

Тайлант онд УАГ-ын нэгдсэн төлөвлөгөө, хөтөлбөрөөр 2, аймгийн ИТХ-ын захиалгаар 2 зэрэг нийт 4 гүйцэтгэлийн аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Актын биелэлт: Өмнөх оны үлдэгдлээс 7.1 сая төгрөгийг төлүүлснээр актын биелэлт 78.9 хувьтай тайлагнагдсан бөгөөд 1.9 сая төгрөгийн актын төлбөр хугацаа болоогүй учир дараа улиралд шилжээд байна.

Албан шаардлагын биелэлт: Урьд оноос шилжиж ирсэн 972.0 сая төгрөгийн албан шаардлагыг бүрэн биелүүлсэн бөгөөд тайлант хугацаанд өгөгдсөн 2,588.5 сая төгрөгийн албан шаардлагаас 1,988.5 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгасан талаар харилцагч байгууллагуудаас хариу ирүүлж, 600.0 сая төгрөгийн албан шаардлагын хэрэгжүүлэх хугацаа болоогүй учир дараа улиралд шилжээд байна. Ингэснээр албан шаардлагын биелэлт 83.2 хувьтай тайлагнагдлаа.

Зөвлөмжийн хэрэгжилт: Өмнөх оны үлдэгдэл 33, тайлант оны 35 зэрэг нийт 68 зөвлөмжөөс 72.1 хувь буюу 49 зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн бөгөөд үлдэгдэл 19 зөвлөмжийн хэрэгжүүлэх хугацаа болоогүйгээс дараа улиралд шилжээд байна.

Гүйцэтгэлийн аудитаар 1,112.6 сая төгрөгийн санхүүгийн үр өгөөж тооцож, харилцагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүлсэн бөгөөд Төрийн аудитын тухай хуулийн 28-р зүйлийн дагуу 2 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага өгсөнөөс 1 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулан, 1 нь хэрэгжүүлэх хугацаа болоогүй учир дараа улиралд шилсэн болно.

Хийж гүйцэтгэсэн аудитуудын талаар товч дурдвал:

1.УАГ-ын нэгдсэн төлөвлөгөө, хөтөлбөрөөр:

- “Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2017 онд санхүүжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүн” сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитаар

“Харьцуулалтын аргаар худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан төсөл, арга хэмжээний тендерт үнийн санал ирээгүй, ирүүлсэн тендер шаардлага хангаагүй гэдэг үндэслэлээр 60,7 хувийг нь шууд гэрээ байгуулах аргаар, төсөвт өртгөөр нь гүйцэтгүүлсэн байна” гэсэн ерөнхий дүгнэлт өгөгдсөн байна.

Аудитаар зураг, төсвийг урьдчилан хийгээгүй төсөл, арга хэмжээг орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгаж батлуулсан, төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг харьцуулалтын аргаар зохион байгуулахдаа 3 ба түүнээс дээш хуулийн этгээдэд үнийн санал ирүүлэх мэдэгдэх хуудас хүргүүлээгүй, гүйцэтгэгчийг сонгох шалгуур үзүүлэлтүүдийг үнэлгээний хуудсаар үнэлж баримтжуулаагүй, ажлын гүйцэтгэгчээр тусгай зөвшөөрлийн хугацаа дууссан компанийг сонгон шалгаруулсан, ашиглалтад хүлээлгэн өгөх гэрээний хугацаа хэтрүүлсэн гүйцэтгэгчид алданги тооцоогүй, шууд худалдан авах босго үнээс давсан төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчийг харьцуулалтын аргаар бус шууд худалдан авах аргаар хэрэгжүүлсэн зэрэг нийт **1,988.5** сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн бөгөөд эдгээр зөрчлийг цаашид таслан зогсоож, давтан гаргахгүй ажиллах 2 албан шаардлага өгөв.

Аудитын дүнд үндэслэн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тухайн байгууллагын урсгал зардалд суулгаж болох жижиглэсэн ажил, арга хэмжээг бус барилга угсралт, их засвар зэрэг бүтээн байгуулалтын төсөл, арга хэмжээнүүдийг тусгаж, хэрэгжүүлэх, дотоод хяналт, шалгалтыг сайжруулах зэргээр холбогдох албан тушаалтнуудад **16** зөвлөмж хүргүүлэн, биелэлтэд хяналт тавин ажиллалаа.

Аудитад 4 хүн, 58 хүн өдөрт 15.0 сая төгрөг зарцуулан, ажлын цар хүрээ ачааллаас шалтгаалан 48 цаг илүү ажиллан, 796.5 сая төгрөгийн үр өгөөжийг тооцож харилцагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүлэв.

- *Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар санхүүжигдсэн, дуусаагүй орхигдсон барилгуудад хийх аудит*

Сэлэнгэ аймагт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2010-2017 онуудад хэрэгжиж эхэлсэн боловч ашиглалтад ороогүй 9 барилга байгууламжийн судалгааг хийж, хөндлөнгийн шинжээч ажиллуулах саналыг хүргүүлсэн.

ҮАГ-аас томилогдсон хөндлөнгийн шинжээчдийн хамт Ерөө сумын Үйлчилгээний төв, Шаамар сумын Дулаанхаан тосгоны 75 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилга угсралтын болон Алтанбулаг сумын Чөлөөт бүсийн АБ-СБ-ын 25 км бохир усны шугам хоолойн ажлуудыг газар дээр нь үзэж, холбогдох баримт материал, тайлбарыг хүргүүллээ.

Аудитад 2 хүн, 5 хүн өдөрт 0.4 сая төгрөг зарцуулан ажиллалаа.

2. Аймгийн ИТХ-ын захиалгаар:

- *“Жавхлант, Хушаат, Сүхбаатар сумдын ойн хандивын бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүн” сэдэвт аудитаар*

“Ойн хандив, тусламжийн орлогоос Сүхбаатар сум 3.5 сая төгрөг, Жавхлант сум 1.4 сая төгрөг зэрэг нийт 4.9 сая төгрөгийг төлөвлөгдөөгүй ажил гүйцэтгэх, бусдад хандив өгөх зэргээр зориулалт бусаар зарцуулсан байна” гэсэн ерөнхий дүгнэлт өгөгдсөн байна.

Аудитаар ойг тэмдэглэх ажлын хүрээнд бий болсон хөрөнгийг орлого авч, бүртгэл тайланд тусгаагүй, төлөвлөгдөөгүй ажил гүйцэтгэх, бусдад хандив өгөх зэргээр хандив, тусламжийн орлогыг зориулалт бусаар зарцуулсан, хандив, тусламжийн орлогын бүрдүүлэлт, зарцуулалтад дотоод хяналт, шалгалт хийгдээгүй зэрэг нийт **437.7 сая** төгрөгийн зөрчил илрүүлэн, 2 албан шаардлага өгсөн бөгөөд зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 9 зөвлөмжийг холбогдох албан тушаалтнуудад хүргүүллээ. Албан шаардлага, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх хугацаа болоогүй байна.

Аудитын үйл ажиллагаанд хүндрэл саад учруулан, шаардсан баримт, материалыг ирүүлээгүй Хушаат сумын Засаг даргад хариуцлага тооцуулах албан шаардлагыг аймгийн ТЕЗ-д хүргүүлэв.

Аудитад 4 хүн 25 хүн өдөрт 6.1 сая төгрөг зарцуулан, ажлын ачааллаас шалтгаалан 48 цаг илүү ажиллан, 237.4 сая төгрөгийн үр өгөөжийг тооцон харилцагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүллээ.

“Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн орлогын бүрдүүлэлт, үр дүн” сэдэвт аудитаар

“Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн орлогын гүйцэтгэлд тавих дотоод хяналт, шалгалт хангалтгүйгээс орлого дутуу төвлөрч байна.” гэсэн ерөнхий дүгнэлт өгөгдсөн болно.

Аудитаар мод түлээ бэлтгэх эрхийн бичгийн дүнг буруу бичсэн, ойгоос хэрэглээний мод түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн орлогыг дутуу төвлөрүүлсэн, төлбөрийн үлдэгдлийг аж ахуйн нэгж, нөхөрлөлтэй тооцоо нийлж, баталгаажуулаагүй зэрэг нийт **164.2 сая төгрөгийн** зөрчил илэрснээс **1.9 сая төгрөгийн** зөрчилд нөхөн төлүүлэх төлбөрийн акт тогтоон, **162.3 сая төгрөгийн** зөрчлийг арилгуулах албан шаардлага, зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 10 зөвлөмжийг холбогдох албан тушаалтнуудад хүргүүлж, биелэлтэд нь хяналт тавьж ажиллаж байна. Акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна.

Аудитад 5 хүн 23 хүн өдөрт 6.4 сая төгрөг зарцуулан, ажлын цар хүрээ ачааллаас шалтгаалан 32 цаг илүү ажиллан, 78.7 сая төгрөгийн үр өгөөжийг тооцон харилцагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүллээ.

Дөрөв. Нийцлийн аудитын талаар

Тайлант хугацаанд нийцлийн аудит хийгдээгүй болно.

Албан шаардлагын биелэлт: Өмнөх оноос шилжиж ирсэн 123,8 сая төгрөгийн албан шаардлагын хэрэгжилтэд хяналт тавин ажилласнаар 100 хувийн биелэлттэй тайлагнагдсан болно. Төрийн аудитын тухай хуулийн 28-р зүйлийн дагуу

сахилгын шийтгэл ногдуулах тухай 2 албан шаардлагын хугацаа болоогүйгээс тайлант онд шилжиж ирсэнийг хэрэгжүүлсэн байна.

Зөвлөмжийн хэрэгжилт: Өмнөх оноос шилжиж ирсэн 14 зөвлөмжийн хэрэгжилтийг бүрэн хангуулав.

Тав. Аймгийн ИТХ-ын хүсэлтээр хийсэн аудит болон ИТХ-тай хамтран ажилласан талаар

Тайлант хугацаанд хийж гүйцэтгэсэн бүх аудитын тайлан, дүнг аймгийн ИТХ-д хүргүүлж хэвшсэн бөгөөд аймгийн ИТХ-ын захиалгаар дараах гүйцэтгэлийн аудитуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- “Жавхлант, Хушаат, Сүхбаатар сумын ойн хандивын хөрөнгийн зарцуулалт, үр дүн”;
- Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ бэлтгэж ашигласны төлбөрийн орлогын бүрдүүлэлтийн үр дүн.

Эдгээр аудитуудаар нийт 1.9 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, 600.0 сая төгрөгийн зөрчил арилгуулах албан шаардлага бичигдэж, 19 зүйлийн зөвлөмж өгч биелэлтэд нь хяналт тавин ажиллаж байгаа бөгөөд хэрэгжилтийг тооцох хугацаа болоогүй байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.2.3-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд “Сэлэнгэ аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн санхүүгийн аудитын дүн “-г 2018 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдөр аймгийн ИТХ-ын дарга болон төлөөлөгчдөд цахимаар хүргүүлж, танилцуулсан бөгөөд 2018 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдөр хуралдсан аймгийн ИТХ-ын нэгдсэн хуралдаанд оруулж, хэлэлцүүлэв.

Уг хуралдаанаар орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагааны үр дүн, ашиг, алдагдал, өр, авлагын үзүүлэлтүүд, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 2017 онд хэрэгжүүлсэн төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, гүйцэтгэл, худалдан авах ажиллагааны зохион байгуулалт, өгч буй зөвлөмжийн хэрэгжилт, аймаг, сум хөгжүүлэх сангаас олгосон их хэмжээний хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэл зэрэг анхаарал татахуйц асуудлыг нэгтгэн танилцууллаа.

Зургаа. Дотоод ажлын талаар

Архив, бичиг хэрэг: 2018 оны эхний хагас жилд Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудиторын 12 тушаал гарч, явсан бичиг 83, албан тоотоор ирсэн бичиг 44, цахимаар ирсэн бичиг 21 тус тус бүртгэгджээ.

Нэгдсэн хөтөлбөрийн дагуу хийгдэх аудит болон хууль, эрхийн актуудын шинэчлэл, өөрчлөлттэй холбоотой 16 судалгааг ҮАГ-т цаг хугацаанд нь гаргаж, хүргүүлэв.

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь тухайн сард хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайланг сар бүрийн 25-нд, хүний нөөцийн судалгааг сар бүрийн сүүлийн 7 хоногийн “Пүрэв” гаригт ҮАГ-т мэдээлж байна.

Хүний нөөц Нийт ажилтны 10 ажилтны 80,0 хувь нь тус байгууллагад 5-аас дээш жил тогтвор суурьшилтай ажиллаж байгаа ба 50,0 хувь нь мэргэшсэн нягтлан бодогчийн хугацаагүй эрхтэй.

Тайлант онд бүх ажилтнууд төрийн аудитын байгууллагын ёс зүйн дүрэм, шинэчлэн батлагдсан хөдөлмөрийн дотоод журмыг мөрдөж ажилласнаар ёс зүйн зөрчил гаргасан ажилтан байхгүй бөгөөд 2017 оны хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг хуулийн хугацаанд авч, нэгтгэн хүргүүлж, аудит хийж гүйцэтгэх тухай бүр ашиг, сонирхлын зөрчилгүй тухай мэдэгдлийг аудиторуудаар гаргуулж хэвшсэн болно.

2018 онд дарга, тэргүүлэх аудиторын зүгээс төрийн жинхэнэ албан хаагч 8 ажилтантай үр дүнгийн гэрээ, төрийн үйлчилгээний албан хаагч 1 ажилтантай хөдөлмөрийн гэрээ байгуулж, эхний хагас жилийн үр дүнгийн гэрээг 4 ажилтан “А”, 4 ажилтан “В” үнэлгээтэй дүгнүүлсэн бол төрийн үйлчилгээний албан хаагчтай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээг “хангалттай-сайн” үнэлгээтэй үнэлсэн байна.

Төсвийн шууд захирагчийн үр дүнгийн гэрээг Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа, Ерөнхий аудиторын орон нутаг хариуцсан орлогч С.Бүрэнбат нарын хооронд байгуулж, эхний хагас жилийн биелэлтийн тайланг гаргаж 2018 оны 07 сарын 06-ны өдөр хүргүүлэв.

Байгууллагын ил тод байдлыг хангах: Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь өөрийн байгууллагын танилцуулга, үйл ажиллагаа, хийж гүйцэтгэсэн аудитын дүн, тайланг хэрэглэгчдэд нээлттэй, ил тод мэдээлэх зарчмын хүрээнд 2018 оны эхний хагас жилд 3 аудитын тайлан, үйл ажиллагаатай холбоотой 7 мэдээллийг AUDIT.MN цахим хуудсанд байршуулсан бөгөөд төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалт болон холбогдох бусад үзүүлэлтүүд зэрэг нийт 74 мэдээллийг хуулийн хугацаанд нь SHILENDANS.GOV.MN нэгдсэн цахим хуудсанд мэдээлж байна.

Аудитын тайланг аймгийн ИТХ-ын дарга, бүх гишүүдэд цахимаар, аймгийн Засаг дарга болон аудит хийгдсэн байгууллагуудад цаасан сууриар хүргүүлж байна.

Сэлэнгийн мэдээ сонин, Миний монгол кабелийн телевиз зэрэг орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудтай хамтран ажиллаж аудитын тайлан, дүнг цахимаар өгч хэвшлээ.

Хүний нөөцийн ил тод байдлын хүрээнд тус байгууллагад ажиллаж буй бүх ажилтан, албан хаагчдын товч танилцуулгыг самбараар нийтэд мэдээлж байна.

Шагнал, урамшуулал: 2018 онд төрийн одон, медаль, салбарын “Тэргүүний ажилтан”-аар шагнуулахаар 4 ажилтны тодорхойлолтыг холбогдох байгууллагад хүргүүлснээс дараах 3 ажилтан шагнагдлаа. Үүнд:

- “Санхүү, банкны тэргүүний ажилтан” цол тэмдгээр: Аудитор Б.Эрдэнэзул
- “Төрийн хяналтын тэргүүний ажилтан” цол тэмдгээр: Ахлах аудитор С.Баасансүрэн, Ц.Отгонбаяр нар

Ажилтнуудын нийгмийн асуудлын шийдвэрлэлт:

Үндэсний Аудитын газрын “Хөдөлмөрийн дотоод журам”-д заагдсаны дагуу дараах ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Олон улсын хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрийг тохиолдуулан тус газрын ажилтнуудын хүүхдүүдийг бэлэг дурсгалын зүйлээр урамшуулав.
- Батлагдсан төсвийн хүрээнд сар бүр ажилтнуудад тус бүр 30 мянган төгрөгийн хоол, унааны хөнгөлөлт олгов.
- Гэр бүлд нь шинээр хүүхэд мэндэлсэн аудитор Ж.Цогтод 100 мянган төгрөгийн тусламж, тэтгэмж олгов.
- Өндөр насны тэтгэвэрт гарсан ахлах аудитор Б.Наранчимэгт 150,0 мянган төгрөгийн бэлэг, дурсгалын зүйл гардуулав.

Сургалт, зөвлөгөөн :

2018 оны эхний хагас жилд гадаад сургалтад 1 хүн, ҮАГ-аас зохион байгуулсан 3 сургалтад 4 хүн, өөрийн байгууллагаас зохион байгуулсан 2 удаагийн сургалтад

давхардсан тоогоор 19 хүн, бусад байгууллагаас зохион байгуулсан 4 удаагийн сургалтад 14 хүн тус тус хамрагдсан байна. Үүнд:

Гадаад сургалт:

- БНХАУ-ын Нанжин хотод 2018 оны 1-р сарын 07-14-ний хооронд зохион байгуулагдсан “Монгол Улс-БНХАУ аудитын байгууллагын хамтын ажиллагаа” сэдэвт сургалтад аудитын менежер Б.Батмөнх хамрагдав.

ҮАГ-аас зохион байгуулсан:

- Төрийн аудитын байгууллагын удирдах ажилтны зөвлөгөөн, сургалтад дарга, тэргүүлэх аудитор Ч.Энхтуяа;
- Үндэсний аудитын газрын чадамжийн хүрээний сургалтад ахлах аудитор С.Баасансүрэн, аудитор Ц.Отгонбаяр нар;
- Төрийн аудитын байгууллагын аудитын менежерүүдийн сургалтад аудитын менежер Б.Батмөнх хамрагдлаа.

Дотоод сургалт: Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн хүрээнд зохион байгуулсан дараах сургалтуудад бүх аудиторуудыг хамруулсан болно. Үүнд:

- “Худалдан авах ажиллагаанд аудит хийж гүйцэтгэх тухай” сэдвээр сургалт хариуцсан аудитор А.Дашбат,
- “Аудитын ажлын баримт бүрдүүлэхэд анхаарах асуудал” сэдвээр аудитын менежер Б.Батмөнх.

Бусад байгууллагаас зохион байгуулсан сургалт: Дараах сургалтуудад холбогдох аудиторуудыг хамруулав. Үүнд:

- Сэлэнгэ аймгийн Прокурорын газраас зохион байгуулсан “Зөрчлийн тухай хуулийн хэрэгжилтэд хяналт тавих тухай” сургалтад ахлах аудитор С.Бат-Эрдэнэ, аудитор А.Дашбат нар;
- Сангийн яам, Азийн хөгжлийн банкны хамтарсан “Худалдан авах ажиллагааны аудит” сэдэвт сургалтад аудитор Ж.Цогт, А.Дашбат нар,
- МНБ-ийн эрх олгох шалгалтад бэлтгэх сургалтад аудитор А.Дашбат, Э.Эрдэнэзул, Ж.Цогт нар хамрагдан, шалгалт өгч аудитор А.Дашбат МНБ болсон бол аудитор Э.Эрдэнэзул, Ж.Цогт нар 4-5 хичээлийн хөнгөлөлт авсан байна.
- Аудитор А.Дашбат эдийн засгийн магистр болж, аудитын менежер Б.Батмөнх, ахлах аудитор С.Бат-Эрдэнэ, Ц.Отгонбаяр, аудитор Б.Эрдэнэзул, Ц.Уртнасан, Ж.Цогт нар ХААИС-ийн МДС-ийн бизнесийн удирдлагын магистрын сургалтад суралцаж байна.

Албан харилцаа:

- Аймгийн ЭМГ-аас эрүүл мэндийн салбарын санхүүгийн болон эмийн сангийн ажилтнуудад 01-р сарын 10-нд зохион байгуулсан сургалтад ахлах аудитор С.Бат-Эрдэнэ, С.Баасансүрэн нар оролцон 2016 оны санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, цаашид анхаарах асуудлууд, сумдын ЭМТ-ийн эмийн сангийн үйл ажиллагааны үр дүнд хийсэн эрсдэлийн аудитын дүнгийн талаар танилцуулж, зөвлөгөө өглөө.
- Аймгийн ЗДТГ-ын СТСХ-ээс 06-р сарын 06-нд зохион байгуулсан “Төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагааг сайжруулах нь” сэдэвт зөвлөгөөнд аудитын менежер Б.Батмөнх, ахлах аудитор Ч.Бат-Эрдэнэ нар оролцон аймгийн ТЭЗ-ийн 2017 оны төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын дүн, цаашид анхаарах асуудал сэдвээр мэдээлэл өглөө.

- Гүйцэтгэж байгаа аудитын талаар ҮАГ-ын холбогдох албан тушаалтнуудаас тухай бүр зааварчилга авснаас гадна зохион байгуулж буй цахим хуралд бүрэн оролцож аудитын явц, үр дүнгийн талаар мэдээлэл хийж ирлээ.
- Аймгийн ЗДТГ-аас зохион байгуулсан олон нийтийг хамарсан мод тарих, субботник хийх ажлуудад хамт олноороо идэвхтэй оролцов.

Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт:

ҮАГ-ын 2018 оны 05-р сарын 03-ны өдрийн 01/1090 дугаар албан бичгээр тус газарт шилжүүлсэн “Бүрэндулаан” ХХК-ийн дулаан алдагдлын татаасыг олгохгүй байгаа талаарх, Сүхбаатар сумын иргэн н.Цогтбаатарын ирүүлсэн Сүхбаатар сумын ЗДТГ нь орон тоог хэтрүүлэн, багийн хэсгийн ахлагч ажиллуулж буй талаарх зэрэг 2 өргөдлийг тус тус шалган, хуулийн хугацаанд нь шийдвэрлэж, хариу хүргүүлэв.

Долоо. Санхүүгийн тайлагнал, төсвийн гүйцэтгэл

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2018 оны эхний хагас жилийн үйл ажиллагаанд 145.1 сая төгрөгийн төсөв батлагдсан бөгөөд санхүүжилтийг бүрэн авч, гүйцэтгэлээр 132.1 сая төгрөг зарцуулан, 13.0 сая төгрөгийн хэмнэлттэй тайлагнагдлаа.

Нийт зардлын гүйцэтгэлийн 71.0 хувийг цалин, НДШ-ийн зардал, 29.0 хувийг бараа үйлчилгээний урсгал зардал эзэлж байна.

Байгууллагын 2017 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд “Улаанбаатар аудит” компаниар аудит хийлгэн “**Зөрчилгүй**” санал дүгнэлт авлаа.

Байгууллагын 2018 оны эхний хагас жилийн санхүүгийн тайлан гаргахтай холбогдуулж дарга, тэргүүлэх аудиторовын 2018 оны А/05 дугаар тушаалаар томилогдсон “Эд хөрөнгийн тооллогын комисс” хөрөнгийн тооллого явуулснаар нийт 90.7 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 5.4 сая төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй тайлагнагдлаа.

НДШ, татварын тайлангуудыг хуулийн хугацаанд нь гарган холбогдох байгууллагуудад хүргүүлж байсан бөгөөд 2017 оны жилийн эцсийн болон 2018 оны 1 дүгээр улирлын санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, 2019 оны төсвийн төсөл, төсвийн хүрээний мэдэгдлийг тогтоосон хугацаанд нь тус тус гаргаж, ҮАГ-т хүргүүлсэн болно.

Наймдугаар бүлэг. Дүгнэлт

Сэлэнгэ аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь төрийн аудитын байгууллагын системийн хэмжээд тодорхойлсон **“Аудитын чанар, үр өгөөжийг дээшлүүлэх”** зорилт болон төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан төсвийн шууд захирагчийн үр дүнгийн гэрээний хүрээнд 2018 оны үйл ажиллагаагаа төлөвлөн, эхний хагас жилийн төлөвлөгөөг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллалаа.

Одоогийн байдлаар тус газарт аудиторын 2 сул ажлын байр үүсээд байгаа учир сонгон шалгаруулалтыг нэн даруй зарлан, шийдвэрлэж өгөхийг хүсэж байна.

ТАЙЛАН БИЧСЭН:

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭНХТУЯА